

Аналітичний звіт щодо моніторингу якості атмосферного повітря у м. Вінниці у 2022 році

На двох стаціонарних постах (ПСЗ), а саме ПСЗ №1, який розташований по вул. Київська, 25, та ПСЗ №2 – по Немирівському шосе, 29, Вінницьким обласним центром з гідрометеорології проводились систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі м. Вінниця, за результатами яких було підготовлено аналіз стану атмосферного повітря за звітний період.

У повітрі визначались 15 забруднювальних домішок, з них основні – завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю та діоксид азоту і специфічні – фтористий водень, аміак, формальдегід та вісім важких металів (залізо, кадмій, манган, мідь, нікель, свинець, хром, цинк). Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК)¹ речовин у повітрі населених міст.

У 2022 році в атмосферному повітрі міста майже завжди спостерігався підвищений вміст діоксид азоту (речовина 3 класу небезпеки), фтористого водню (речовина 2 класу небезпеки) та формальдегіду. Однак у порівнянні з 2021 роком ці перевищення дещо менші. Максимальну кількість випадків перевищення ГДКм.р. по фтористому водню зафіксовано у липні (31 випадок) та по діоксиду азоту – у червні (13 випадків). Загалом по місту середні показники середньомісячних концентрацій по діоксиду азоту досягали 1,55 ГДКс.д. (для порівняння у 2021 році – 2,55 ГДКс.д.), по фтористому водню – 1,24 ГДКс.д. (у 2021 році – 1,52 ГДКс.д.) та по формальдегіду – 1,64 ГДКс.д. (у 2021 році – 1,54 ГДКс.д.).

Середньомісячні та максимальні з разових концентрацій інших забруднювальних домішок не перевищували відповідні санітарно-гігієнічні нормативи. Вміст важких металів у повітрі був значно нижче рівня відповідних ГДКс.д.

Загальний рівень забруднення атмосферного повітря за комплексним індексом забруднення атмосфери (далі КІЗА) у 2022 році становив 5,49 і характеризувався, як підвищений (лише в зимові місяці КІЗА був низьким). Порівняно з минулим роком відмічалось зниження рівня забруднення атмосферного повітря (з 8,1 до 5,49). Разом з тим, у липні, порівняно з іншими місяцями, спостерігався високий індекс забруднення повітря – 7,5, зокрема через значно підвищену концентрацію формальдегіду (2,4ГДКс.д.) та фтористого водню (1,6ГДКс.д.). Також значне перевищення концентрації формальдегіду (2,3ГДКс.д.) спостерігалось у жовтні на фоні відносно низьких значень концентрацій інших речовин. В цілому ж зниження загального рівня забруднення повітря порівняно з попереднім роком можна пояснити тим, що у зв'язку із війною суб'єкти господарювання (забруднювачі атмосферного повітря) або працюють не на повну потужність, або взагалі припинили свою діяльність, а також потік автотранспортних засобів зазнав змін, враховуючи введення комендантської години.

¹ ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.), і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

Разом з тим, протягом 2022 року у межах міста фахівцями ДУ «Вінницький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» було відібрано та лабораторно досліджено 126 проб атмосферного повітря на вміст оксиду вуглецю, сірчистого ангідриду, азоту діоксиду та недиференційованого за складом пилу. За результатами лабораторних досліджень перевищення гранично – допустимих концентрацій було зареєстровано в 6 (4,8%) пробах. Проби відбирались на межі санітарно – захисних зон, в межах житлової забудови міста, на перехрестях автомагістралей, площах, зонах відпочинку тощо. Перевищення були зареєстровані на перехресті вулиці Пирогова – Електромережа (вміст оксиду вуглецю перевищує ГДК в 1,2 рази, азоту діоксиду – в 1,15 раз), перехресті вулиць Київська – Стрілецька (вміст ангідриду сірчистого перевищував ГДК в 1,06 рази, азоту діоксиду – в 1,25 раз), Данила Нечая – Щорса (К. Широцького) (вміст ангідриду сірчистого перевищував ГДК в 1,04 рази, азоту діоксиду – в 1,15 раз).